

Fertiliteitsonderzoek

Binnenkort komt u op de polikliniek gynaecologie in verband met kinderwens. In deze folder leest u meer over vruchtbaarheid, vruchtbaarheidsonderzoeken en de werkwijze in ons ziekenhuis. Dit komt ook in het eerste gesprek met uw arts aan bod. Alle vragen die tijdens het lezen of tijdens het onderzoek of behandeling bij u opkomen, kunt u aan uw arts stellen.

De bevruchting

Normaal gesproken rijpt bij een regelmatige cyclus iedere maand in één van de eierstokken een eicel. Het vrijkomen van de eicel uit het eiblaasje (= follikel) is de eisprong (= ovulatie). Dit is meestal ronde de 14e dag van de cyclus. Cyclusdag 1 noemen we de dag dat de menstruatie goed doorzet.

Voor de kans op een zwangerschap is het noodzakelijk dat bij de man voldoende goed bewegende zaadcellen worden geproduceerd in de zaadballen. Bij de zaadlozing komen de zaadcellen in de schede van de vrouw terecht.

Als de zaadlozing in de vruchtbare periode van de vrouw plaatsvindt, kan een bevruchting optreden. Dit gebeurt meestal in een van de eileiders. Daarna kan de bevruchte eicel zich innestelen in het baarmoederslijmvlies.

Verminderde vruchtbaarheid

Bij een normaal vruchtbaar paar is de kans op een zwangerschap 15-20 % per cyclus. Na 12 maanden is deze kans 80%. Na 24 maanden is dit bijna 90%.

Met het vorderen van de leeftijd neemt de kans op een zwangerschap echter af. Ook factoren als roken, alcoholgebruik, overgewicht en gebruik van bepaalde medicijnen verkleinen de kans op een zwangerschap. Ongeveer 1 op de 6 paren meldt zich op het spreekuur met een kinderwens. De meest voorkomende oorzaken van verminderde vruchtbaarheid zijn:

- een onregelmatige of afwezige cyclus bij de vrouw.
- verminderde zaadkwaliteit bij de man
- een combinatie van deze twee genoemde oorzaken
- onbegrepen verminderde vruchtbaarheid. Hierbij wordt - na het vruchtbaarheidsonderzoek - geen aanwijsbare oorzaak gevonden voor het uitblijven van een zwangerschap.

Vruchtbaarheidsonderzoeken

Werkwijze op de polikliniek

In het Laurentius Ziekenhuis worden de vruchtbaarheidsonderzoeken en behandelingen voor een groot deel uitgevoerd door de fertiliteitsarts, onder verantwoordelijkheid van de gynaecologen. De meeste onderzoeken zullen dus op de dagen dat de fertiliteitsarts aanwezig is gepland worden. Indien noodzakelijk zult u op andere dagen door een van de gynaecologen gezien worden.

Na verwijzing door uw huisarts ontvangt u een vragenlijst. Na het invullen en terugsturen van de vragenlijst wordt u gebeld en volgt binnen enkele weken de eerste afspraak op de polikliniek.

Het eerste bezoek

Tijdens het eerste bezoek neemt de fertiliteitsarts de ingevulde vragenlijst met u beiden door en stelt ze eventueel aanvullende vragen. Ook bespreekt ze met u de uitslagen van eventueel eerder verricht onderzoek door de huisarts. Daarna volgt een lichamelijk onderzoek (van de vrouw): een inwendig onderzoek en een inwendige echo.

Bij het *inwendig* onderzoek nemen we zo nodig enkele kweken af. Hiervoor wordt een eendenbek gebruikt. Het onderzoek is meestal niet pijnlijk.

Om de baarmoeder en eierstokken te beoordelen wordt een *inwendige echo* gemaakt. Zo kunnen we zien of en hoe een eiblaasje (follikel) groeit. Ook dit onderzoek is niet pijnlijk. Het is wel wenselijk dat u een lege blaas heeft, daarom adviseren wij u kort vóór het onderzoek naar het toilet te gaan.

Bij de man wordt alleen lichamelijk onderzoek verricht indien de uitslag van het zaadonderzoek niet voldoende is.

Het vervolg

De arts volgt het verloop van uw cyclus tot de eisprong. Als de eisprong is geweest, wordt u gevraagd 7 dagen later bloed te laten prikken. Hiermee kan worden aangetoond of er sprake is geweest van een goede eisprong.

Baarmoederfoto (HSG)

Uw arts kan een *röntgenfoto* van de baarmoeder en eileiders (HSG) aanvragen. Het maken van een röntgenfoto van de baarmoeder is zeker nodig als u eerder een chlamydia-infectie heeft doorgemaakt. Bij een HSG wordt beoordeeld of de baarmoeder normaal van vorm is en de eileiders doorgankelijk zijn. Hiervoor wordt contrastvloeistof via de baarmoedermond in de baarmoeder gespoten. U kunt u het onderzoek volgen op een televisiescherm. U krijgt meteen de uitslag. Voor meer informatie hierover verwijzen we naar de folder 'HSG', verkrijgbaar bij het secretariaat van de poli gynaecologie en te vinden op onze website www.lzr.nl/gynaecologie

Kijkoperatie (laparoscopie)

In enkele gevallen wordt geen röntgenfoto gemaakt, maar meteen gekozen een *kijkoperatie* van de buik of laparoscopie. Bijvoorbeeld als u ooit een ernstige infectie, zoals een blinde darmontsteking met abcesvorming, heeft gehad of bij hevige menstratiepijnen. Ook wanneer u al meerdere buikoperaties heeft gehad en er daardoor mogelijk verklevingen zijn, kan voor een kijkoperatie gekozen worden. Deze laparoscopie, onder algehele narcose, wordt door een gynaecoloog uitgevoerd. Tijdens de ingreep wordt met een blauw vloeistof gekeken of de eileiders open zijn.

Begeleiding

We proberen alle onderzoeken in zo'n kort mogelijke tijd te plannen. De periode varieert van één maand tot enkele maanden, afhankelijk van de uitslagen. Indien u geen regelmatige cyclus heeft, kan in de meeste gevallen sneller gestart worden met een behandeling.

De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat het niet in alle gevallen zal lukken een zwangerschap tot stand te brengen. Een (klein) gedeelte van de patiënten die zich aanmelden op de polikliniek wegens uitblijven van een zwangerschap, zal kinderloos blijven.

Er wordt van u gevraagd om meerdere keren kort het ziekenhuis te bezoeken voor bijvoorbeeld een echo-onderzoek of bloedonderzoek.

Het is goed voor te stellen dat een vruchtbaarheidsonderzoek spanningen en onzekerheid met zich meebrengt en vragen bij u oproept. Wij proberen u zo goed mogelijk te behandelen en te begeleiden tijdens deze periode op onze polikliniek.

Nog vragen?

Als u vragen heeft, stelt u ze dan gerust. Op werkdagen kunt u tussen 08.30 en 16.30 uur altijd contact opnemen met het secretariaat gynaecologie.

Telefoonnummer: (0475) 38 26 48.

Nuttige links

Meer informatie vindt u op:

- www.degynaecoloog.nl (Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie)
- www.freya.nl Indien wenselijk bestaat de mogelijkheid contact op te nemen met de landelijke patiëntenvereniging voor ongewenst kinderloze echtparen. Via deze vereniging kunt u in contact komen met andere mensen die ongewild kinderloos zijn.

Laurentius Ziekenhuis
Mgr. Driessenstraat 6
(hoofdingang bereikbaar via de Oranjelaan)
6043 CV Roermond
www.lzr.nl

Patiëntencommunicatie Laurentius ziekenhuis
14287100 - Gynaecologie - november 2018